

Brusel 24. dubna 2025
(OR. en)

8235/25
ADD 2

JAI 491
SCHENGEN 22
SCH-EVAL 25
FRONT 95
IXIM 79
MIGR 145
ASILE 34
ENFOPOL 121
COMIX 121
CORDROGUE 45
VISA 60
CH
IS
NO
LI

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	23. dubna 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 185 final
Předmět:	PŘÍLOHA sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Zpráva o stavu Schengenu 2025

Delegace nalezou v příloze dokument COM(2025) 185 final.

Příloha: COM(2025) 185 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 23.4.2025
COM(2025) 185 final

ANNEX 2

PŘÍLOHA

**sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému
hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů**

Zpráva o stavu Schengenu 2025

PŘÍLOHA 2

Přehled osvědčených postupů zjištěných v rámci schengenského hodnotícího a monitorovacího mechanismu

Správné fungování schengenského prostoru závisí na účinném a efektivním uplatňování schengenských pravidel členskými státy. Schengenský hodnotící a monitorovací mechanismus je klíčovou pojistkou pro zajištění odpovídajícího provádění schengenského acquis, která umožňuje nejen včas odhalit slabá místa, ale také stanovit osvědčené postupy a inovativní řešení zavedená členskými státy.

Přehled osvědčených postupů, který doprovází zprávu o stavu Schengenu v roce 2025, vychází již potřetí od vstupu nového nařízení o schengenském hodnotícím a monitorovacím mechanismu v platnost. Jde o živý dokument, který zahrnuje jak osvědčené postupy zjištěné v předchozí verzi přehledu, tak nová a inovativní opatření zjištěná při hodnoceních, která proběhla v roce 2024, která významně zlepšují provádění společných pravidel a která by mohly ostatní členské státy zavést v praxi.

Přehled osvědčených postupů shromažďuje širokou škálu osvědčených postupů týkajících se několika aspektů schengenského acquis, včetně správy schengenského prostoru na vnitrostátní úrovni, správy vnějších hranic, vízové politiky, navracení, jakož i opatření v rámci schengenského prostoru, jako jsou vnitřní hranice a vnitřní bezpečnost. Cílem je poskytnout poznatky o inovativních strategiích, nástrojích a opatřeních, které mohou podpořit orgány členských států při provádění schengenského acquis, a usnadnit vzájemné sdílení znalostí. V zájmu posílení tohoto společného úsilí by měla být v rámci příslušných orgánů Rady podpořena další výměna znalostí a zkušeností. Přehled slouží k tomu, aby doplnil stávající osvědčené postupy uvedené v příslušných doporučeních nebo příručkách Komise nebo Rady o nové poznatky.

Tento přehled má vysvětlující charakter a není právně závazný. Má sloužit jako cenný zdroj informací pro tvůrce politik, pracovníky donucovacích orgánů a další zúčastněné strany, které se podílejí na zajištění bezproblémového a účinného fungování schengenského prostoru, ale také podpořit možná řešení nápravných opatření pro řešení budoucích doporučení navržených hodnotícími týmy. Je součástí výroční zprávy uvedené v článku 25 nařízení Rady (EU) 2022/922.

SPRÁVA SCHENGENSKÉHO PROSTORU NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI

1. Vnitrostátní strategie

Provádění evropské integrované správy hranic

Řízení vnitrostátní integrované správy hranic

- Pohotovostní plán obsahuje podrobné postupy pro různé možné krizové scénáře a vymezuje jasné role a povinnosti všech příslušných vnitrostátních orgánů (včetně policie, celních orgánů, ozbrojených sil a imigračních služeb), jakož i místních zúčastněných stran (například obcí a nevládních organizací). Tyto plány jsou dále doplněny o postupy pro podávání žádostí o evropskou podporu a její integraci. Za účasti všech vnitrostátních orgánů odpovědných za krizové situace bylo provedeno několik testů rámce pro pohotovostní plánování. [*Finsko, 2023*]
- **Dlouhodobá a celostátní rozvojová strategie a krátkodobý vládní program v oblasti vnitřní bezpečnosti zahrnují priority týkající se provádění *acquis* EU a schengenského *acquis*, jakož i rozvoje mezinárodní spolupráce v oblasti prosazování práva. Program zahrnuje také doporučení ze schengenského hodnocení. Účinné provádění a uvádění do praxe zajišťují každoroční analýza a podávání zpráv. Tato vnitrostátní strategická architektura, která propojuje priority EU s vnitrostátními strategiemi, usnadňuje účinné provádění (zajištění zdrojů) a systematické uvádění *acquis* EU a schengenského *acquis* do praxe. [*Chorvatsko, 2024*]**
- **Zastřešující strategický dokument řídí úsilí jednotlivých států při provádění schengenských pravidel v období 2021–2027 a sladuje je s evropskými normami s cílem posílit schengenskou spolupráci. Klíčovou roli v této vnitrostátní koncepci správy Schengenu hrají orgány veřejné moci, včetně různých odborů ministerstev. Jako hlavní nástroj pro dosažení těchto cílů v různých oblastech schengenského rámce slouží Schengenský prováděcí plán z roku 2023. Vyhodnocováním pokroku, aktualizací koncepce a podáváním zpráv vládě každé dva roky je pověřeno Ministerstvo vnitra, a to s využitím ukazatelů a časových harmonogramů pro měření úspěchu a v souladu s cíli České republiky v oblasti evropské správy hranic. [*Česko, 2024*]**

Mechanismus kontroly kvality

- Ministerstvo vnitra zřídilo vnitrostátní hodnotící mechanismus pro vnější hranice, který vychází z evropských a vnitrostátních mechanismů kontroly kvality. Zahrnuje doporučení schengenského hodnotícího mechanismu, posouzení zranitelnosti agentury Frontex a výsledky vnitrostátních hodnotících návštěv. Ty obsahují hodnocení Schengenského informačního systému / SIRENE a problematické aspekty policejní spolupráce. [*Rakousko, 2020*]

- Správa hranic na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU by měla systematicky podléhat uplatňování evropského mechanismu kontroly kvality vztahujícího se na celou oblast působnosti evropské integrované správy hranic. Stálý vnitrostátní mechanismus kontroly kvality zahrnuje vnitrostátní skupinu hodnotitelů, kteří absolvovali školení pro schengenské hodnotitele agentury Frontex. [*Tematické hodnocení vnitrostátních strategií integrované správy hranic, 2020*]

Spolupráce mezi orgány

- Úzká a účinná formalizovaná meziagenturní koordinace a spolupráce mezi různými vnitrostátními orgány na ústřední, regionální i místní úrovni jsou pro účinné fungování systémů integrované správy hranic považovány za nezbytné. Jednotky pohraniční stráže jsou rozmístěny v teritoriálních vodách i na pevnině dotčených třetích zemí a na palubách plavidel a letadel členského státu zajišťují stálé společné hlídky na moři a ve vzduchu podporované elektronickými prostředky, jako je integrovaný systém vnější ostrahy. [*Tematické hodnocení vnitrostátních strategií integrované správy hranic, 2020*]
- Sdílení zpravodajských informací mezi jednotlivými orgány prostřednictvím stejné platformy přispívá k vytvoření společného strukturovaného obrazu, který zlepšuje kvalitu sdílení informací a podporuje hlavní zúčastněné strany při plnění jejich institucionálního poslání, čímž se zamezuje zdvojování úsilí. [*Estonsko, 2023*]
- Byla zřízena společná vyšetřovací jednotka, do níž jsou zapojeny další vnitrostátní donucovací orgány a pět dalších členských států EU, jichž se migrační tok týká, jakož i Europol a Frontex. Tento krok umožnil účinnou a rychlou výměnu informací, tedy rychlou reakci, a přijetí účinných opatření ke zpomalení migračního toku a provedení zásahů proti převaděčům. Díky shromažďování a soustředování informací z kriminálního zpravodajství a z otevřených zdrojů v této jednotce a křížové kontrole osob se společná vyšetřovací jednotka stala operativním centrem na vnější hranici, které podporuje celkové řízení tohoto jevu. [*Litva, 2023*]

2. Vnitrostátní kapacity

Školení

Spolupráce s orgánem CEPOL

- Nedílnou součástí spolupráce mezi orgány v rámci stálé řídicí struktury policie, celní a pohraniční stráže je koordinovaná a aktivní účast na evropských školeních v oblasti prosazování práva. Vzdělávací potřeby jsou pravidelně projednávány nejen na půdě národní univerzity Police University College, ale také v neustálé spolupráci se vzdělávacími institucemi pohraniční stráže a celní správy. Účast na kurzech CEPOL je vysoká a přístup k e-learningové platformě LEED agentury CEPOL je umožněn širokému počtu příslušníků donucovacích orgánů. Školení CEPOL jsou zahrnuta do ročních vnitrostátních vzdělávacích plánů policie, celní a pohraniční stráže a v rámci

koordinace národní univerzity Police University College jsou dostupná místa pro školení CEPOL rozdělena mezi donucovací orgány na základě jejich potřeb a kompetencí. Informace o možnostech školení CEPOL jsou navíc snadno dostupné na intranetu policie, celní a pohraniční stráž. [*Finsko, 2023*]

Navracení

- Dohoda s leteckou společností o pravidelném používání letadel a simulátorů k výcviku skupiny doprovodů při návratových operacích, a to nejen z provozního hlediska, ale také k simulaci mimořádných situací, ke kterým by mohlo při návratových operacích dojít, například požárů. [*Finsko, 2023*]

Centrála SIRENE

- Centrála SIRENE Národního úřadu pro vyšetřování vytvořila celostátní online školení zaměřené na obnovený Schengenský informační systém. Kurz obsahuje teoretické materiály a ověření znalostí. Balíček online školení je povinný pro policisty, příslušníky pohraniční stráže a celníky a absolvování kurzu je monitorováno a jsou přijímána následná opatření. [*Finsko, 2023*]
- Zřízení moderního školicího střediska v prostorách centrály SIRENE, které poskytuje komplexní možnosti praktické výuky všem koncovým uživatelům ze všech vnitrostátních donucovacích orgánů. Vzdělávací činnosti zahrnují praktické lekce v počítačových učebnách a zpřístupnění e-learningových platforem, včetně policejního intranetu a kurzů CEPOL, souvisejících s distančním vzděláváním v Schengenském informačním systému. Policejní akademie pravidelně spolupracuje s příslušnými útvary policie, místními univerzitami a nevládními organizacemi, aby zajistila pravidelné aktualizace vzdělávacího programu, a to i v oblasti mezinárodní policejní spolupráce a schengenských záležitostí. Úplný soubor příruček se všemi důležitými informacemi o Schengenském informačním systému, systému automatizované identifikace otisků prstů a záležitostech SIRENE pro jednotlivé příslušné vnitrostátní orgány a policejní útvary je k dispozici v elektronické knihovně na policejním intranetu. [*Kypr, 2023*]
- Vnitrostátní informační systém zaznamenává informace a dokumenty o státních příslušnících třetích zemí, kteří podléhají navracení, a poskytuje tak úplný obraz o jejich situaci. Centrála SIRENE je pověřena tím, aby po obdržení formulářů R-A SIRENE z jiných členských států týkajících se vnitrostátních záznamů převáděla přímo v systémech migračních orgánů vnitrostátní záznamy o navracení na záznamy o odepření vstupu a pobytu. Stejný postup mohou provádět příslušníci pohraniční stráže, pokud se osoba, na kterou se vztahuje záznam o navracení, nachází na výstupu z území EU. [*Estonsko, 2023*]
- **Vnitrostátní centrála SIRENE zavedla vynikající praxi v oblasti školení o tématech souvisejících se systémem SIS a nabízí materiály, jako jsou plakáty, příručky a podcasty, které mají zvýšit povědomí o systému SIS a jeho používání na**

vnitrostátní úrovni. Školitelé jsou k dispozici na vyžádání a materiály byly distribuovány příslušným vnitrostátním orgánům. [Česko, 2024]

Společná školení s ostatními členskými státy

- Členský stát zavedl koncepci společného výcviku s policejními službami sousedních zemí jako způsob, jak zlepšit spolupráci v příhraničních oblastech. Společná školení a další školení donucovacích orgánů se zahraničními protějšky vyplývají například z činnosti výboru pro dvoustrannou spolupráci. Společná školení pořádá také středisko policejní a celní spolupráce. [Německo, 2020; Španělsko, 2022]

Ochrana údajů

- K dispozici jsou dobře rozvinutá školení týkající se ochrany údajů pro vyslané pracovníky konzulárních úřadů a školení týkající se ochrany údajů organizovaná ve spolupráci s pověřencem pro ochranu údajů ministerstva zahraničních věcí a úřadem pro ochranu osobních údajů. [Česko, 2019]
- Rozsáhlá koncepce odborné přípravy správců vnitrostátního Schengenského informačního systému a zejména poskytování e-learningových modulů a komplexní strategie školení pro nové zaměstnance. [Nizozemsko, 2021]
- Komplexní školení o požadavcích na ochranu údajů souvisejících se Schengenským informačním systémem, které zorganizoval pověřenec pro ochranu osobních údajů a které bylo poskytnuto pracovníkům vnitrostátního Schengenského informačního systému a centrály SIRENE a koncovým uživatelům, zejména pokud jde o zvyšování povědomí. [Itálie, 2021]
- Školení a zvyšování povědomí zaměstnanců ministerstva zahraničních věcí o požadavcích na ochranu údajů v souvislosti s postupem vydávání víz a s Vízovým informačním systémem, včetně aktivního zapojení úřadu pro ochranu údajů, pro koncové uživatele, zejména pro konzulární pracovníky před vysláním na velvyslanectví nebo konzulát. [Řecko, 2021]
- **Pověřenec pro ochranu osobních údajů Ministerstva zahraničních věcí poskytuje všem koncovým uživatelům Vízového informačního systému příručku o zpracování a ochraně osobních údajů. Příručka je stručná a uživatelsky přívětivá. [Česko, 2024]**
- **Školení zaměstnanců o ochraně údajů v rozsáhlých informačních systémech prostřednictvím pravidelných online i prezenčních setkání, včetně kurzů „výcviku školitelů“, aby se maximalizoval dosah a podpořila kultura ochrany údajů. Klíčovou roli při organizaci a realizaci těchto školení hrají pověřenci pro ochranu osobních údajů jednotlivých orgánů. [Polsko, 2024]**

Online školení

- Pravidelná školení na všech hraničních přechodech, která zajišťují, že se příslušníci pohraniční stráže neustále vzdělávají a mají aktuální znalosti o postupech hraniční kontroly. Online školení se skládá z každodenních testů, které musí příslušníci pohraniční stráže absolvovat během své služby. K dispozici je 200 otázek s výběrem odpovědí, z nichž je 10 denně náhodně přiděleno příslušníkům pohraniční stráže ve službě. Otázky se týkají také právních základů, zacházení se zařízeními a ochrany údajů. Vedoucí směny kontroluje výsledky a na základě zjištěných nedostatků ve znalostech příslušníků pohraniční stráže o určitých tématech se každý měsíc pořádají cílená školení na tato témata. [Maďarsko, 2024]

Základní práva

- Vnitrostátní orgány mají pro příslušníky pohraniční stráže k dispozici online nástroje pro doplnění znalostí a povinné i nepovinné kurzy. Jako doplněk k těmto platformám byla vyvinuta a je používána online platforma pro doplnění znalostí zaměřená výhradně na základní práva při hraničních kontrolách a navracení. Platforma vychází z příručky pro školitele v oblasti základních práv agentury Frontex z roku 2019, je veřejně dostupná, dobře strukturovaná a uživatelsky přívětivá a propojuje normy a záruky v oblasti základních práv se scénáři hraničních kontrol. [Chorvatsko, 2024]

Vybavení

Mobilní zařízení

- Byla nasazena mobilní zařízení, která policistům hlídkové služby umožňují přístup do příslušných databází prostřednictvím mobilní aplikace. Mobilní zařízení jsou uživatelsky přívětivá a výkonná a dokáží číst registrační značky vozidel i strojově čitelnou zónu (SČZ) osobních dokladů. Jsou vybavena také funkcí rozpoznávání obličeje (tj. odesílají fotografie pro účely rozpoznání obličeje do centrální databáze). [Maďarsko, 2019]
- Všichni policisté s příslušným profilem jsou vybaveni chytrými telefony s přímým přístupem do (mezi)národních databází a zabezpečenou komunikační aplikací. Pro práci mimo kancelář používají vnitrostátní policejní složky mobilní řešení. Prostřednictvím mobilních zařízení (tabletů, chytrých telefonů a notebooků) může každý operační policista vyhledávat v (mezi)národních databázích (například doklady totožnosti, registrační značky vozidel a biometrické údaje). Objekty, například registrační značky vozidel, které jsou naskenovány chytrým telefonem, jsou okamžitě porovnány s centrální databází. [Nizozemsko, 2021]

Dokumenty ke kontrole podmínek vstupu

- Příslušníci pohraniční stráže v první linii na mezinárodním letišti mají k dispozici formulář obsahující nezbytné otázky pro zjištění, zda byla splněna většina

podmínek vstupu stanovených v čl. 6 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu. Formulář usnadňuje ověřování podmínek vstupu státních příslušníků třetích zemí, zlepšuje komunikaci mezi příslušníky pohraniční policie a cestujícími a překonává případné jazykové bariéry. Formulář je k dispozici ve 28 jazycích odpovídajících mezinárodnímu provozu na letišti, například v čínštině, korejštině, ruštině, ukrajinštině a albánštině, a slouží k usnadnění kontroly podmínek vstupu v případě komunikační bariéry mezi cestujícími a pohraniční stráží. Vyplnění formuláře státním příslušníkem třetí země vyžaduje pouze krátkou dobu a nemá vliv na čekací dobu na hranicích. [Maďarsko, 2024]

3. Rozsáhlé informační systémy:

Vnitrostátní žádosti

Záznamy a dotazy

- Pokud centrála SIRENE vytvoří, aktualizuje nebo vymaže záznam pomocí vnitrostátní aplikace, je vydávající/žádající orgán automaticky informován prostřednictvím automatického e-mailového oznámení. To zjednodušuje postup, snižuje pracovní zatížení a zlepšuje výměnu informací mezi jednotlivými zúčastněnými orgány. [Maďarsko, 2019]
- Členský stát dostává údaje o cestujících ze všech letů ze třetích zemí, cílové středisko hraniční kontroly je shromáždí a údaje jsou automaticky zpracovány prostřednictvím vnitrostátního systému předběžných informací o cestujících (API). Systém API se skládá z vnitrostátních databází, „kontrolních seznamů“, profilů založených na analýze rizik, Schengenského informačního systému a databáze odcizených a ztracených cestovních dokladů (SLTD). V případě shody záznamu mají operátoři přístup do několika databází a pomocí vnitrostátní aplikace shodu ověřují a získávají další informace o záznamu (fotografie, otisky prstů, další podrobnosti o „opatření, které má být přijato“ atd.). Výsledek pozitivního nálezu zobrazí identifikátory, jako je „důvod žádosti“ a „opatření, které má být přijato“. Údaje o podezřelé osobě a údaje o letu jsou odesílány na příslušné letiště nebo do námořního přístavu, které jsou odpovědné za zadržení podezřelého. [Nizozemsko, 2021]
- Kromě vlastníků palných zbraní musí všechny dovážené palné zbraně registrovat v policejním registru také dovozci a prodejci, a to za použití stejných automatizovaných postupů. Od srpna 2022 je povinné nahrávat fotografie palných zbraní s uvedením všech dostupných označení a sériových čísel. Je tak zajištěno, že fotografie budou k dispozici pro připojení k výstrahám, pokud je zbraň zadávána do Schengenského informačního systému. [Litva, 2023]
- **Uživatelsky přívětivý proces vytváření záznamů s vysokou mírou automatizace u vnitrostátních záznamů o (vlastních) občanech. Zahrnuje automatický import údajů z vnitrostátních registrů včetně fotografií. Tyto údaje jsou při vytváření**

přímo přenášeny do záznamů v Schengenském informačním systému. [Chorvatsko, 2024]

- **Vnitrostátní celní úřad má k dispozici automatizovaný dotazovací systém pro kontrolu celních prohlášení týkajících se vozidla podle Schengenského informačního systému s využitím čísel VIN.** [Chorvatsko, 2024]
- **Proaktivní aktualizace dříve vytvořených záznamů o osobách s popisem jejich ID/dokumentu zvyšuje pravděpodobnost úspěšného nalezení záznamu při vyhledávání.** [Chorvatsko, 2024]

Hlášení pozitivního nálezu

- Pro zajištění automatického oznámení o pozitivním nálezu centrále SIRENE je zavedeno několik postupů. Zejména:
  - Zobrazení informací o pozitivním nálezu na obrazovkách úředníka druhé linie, jakmile je nález zaregistrován na první linii. Pohraniční stráž v centrále SIRENE dostává informace o pozitivních nálezech také prostřednictvím aplikace pohraniční stráže. [Polsko, 2015]
  - Jakmile vnitrostátní agentura pro silniční vozidla zjistí pozitivní nález, obdrží centrála SIRENE automatické e-mailové oznámení. To operátorovi SIRENE umožní pozitivní nález ověřit a kontaktovat agenturu v případě, že nedala podnět sama. [Lucembursko, 2016]
  - Aplikace týkající se státních hranic disponuje funkcí přímého chatu s pracovníkem pro řešení případů v centrále SIRENE, která umožňuje navázání okamžitého přímého kontaktu s centrálou SIRENE, pokud je odeslán interní formulář pro hlášení pozitivního nálezu. [Chorvatsko, 2018]
- Na letišti zavedla pohraniční stráž ve spolupráci s celními úředníky účinný návazný postup v případě pozitivních nálezů vyžadujících provedení skryté kontroly. Pokud příslušníci pohraniční stráže zaznamenají, že se na cestujícího vztahuje požadavek Schengenského informačního systému na skrytou kontrolu, diskrétním způsobem o tom informují pracovníky celní správy. [Francie, 2021]
- Vnitrostátní aplikace poskytuje koncovým uživatelům formulář pro hlášení pozitivních nálezů, pokud jde o záznamy v Schengenském informačním systému, s předvyplněnou šablonou, která ze záznamu načte všechny dostupné údaje. Koncoví uživatelé vyplní příslušná pole týkající se nálezu a odešlou je přímo do centrály SIRENE, přičemž přijatá e-mailová zpráva obsahuje formát HTML, který lze přímo převést do formuláře SIRENE. Ve formuláři pro hlášení pozitivních nálezů jsou předvyplněny kontrolní otázky. Tím je zajištěna velmi dobrá úroveň kvality údajů a hlášení pozitivních nálezů v reálném čase. [Litva, 2023]
- Účinný postup pro hlášení, že osoba, na kterou se vztahuje rozhodnutí o navrácení a záznam o navrácení, opustila schengenský prostor. V takových případech orgán pohraniční stráže, který zjistil pozitivní nález, zaznamená opuštění území přímo do aplikace, kterou používá migrační služba. V případě, že centrála SIRENE obdrží

informaci o návratu z jiného členského státu schengenského prostoru nebo od velvyslanectví či konzulátu daného státu, vymaže záznam o navrácení a vloží záznam o odepření vstupu mimo úřední hodiny. V případech nuceného navrácení jej přímo do systému zaznamenávají také místní policejní jednotky, které nucené navrácení provedly. Tento postup zajišťuje účinné řízení návratové politiky na vnitrostátní úrovni a rovněž zajišťuje, že záznam o odepření vstupu je do Schengenského informačního systému vložen neprodleně, pokud je rozhodnutí o navrácení doprovázeno zákazem vstupu. [Finsko, 2023]

- **Automatizovaná a uživatelsky přívětivá komunikace o pozitivním nálezu mezi první a druhou linií na některých hraničních přechodech.** V případě pozitivního nálezu má pracovník první linie možnost odeslat informace o pozitivním nálezu z první linie přímo do druhé linie. Následně se v druhé linii zobrazí oznámení červené barvy. V případě pozitivního nálezu u osob určených pro skrytou kontrolu první linie diskrétně shromáždí dostupné informace a navíc přiloží snímky obrazovky pasu / občanského průkazu / osvědčení o registraci vozidla. Tyto údaje se automaticky odešlou do druhé linie, vytvoří se formulář pro hlášení pozitivních nálezů a odešle se do centrály SIRENE. [Mad'arsko, 2024]
- **Po obdržení vnitrostátního formuláře nálezu o zahraničním záznamu v Schengenském informačním systému systém správy případů SIRENE automaticky přenesení údaje již v angličtině do formulářů SIRENE G, H nebo R v závislosti na kategorii záznamu.** Potřebné ruční zadávání před odesláním do dalších centrál SIRENE je minimální. Jakmile centrála SIRENE obdrží formulář SIRENE R-A o vnitrostátním záznamu o navrácení, formulář se ze systému správy automaticky přenesení do databáze, kterou používají orgány pohraniční a cizinecké policie. Ta poté záznam podle potřeby automaticky převede nebo jej odstraní, pokud není rozhodnutí o návratu doprovázeno zákazem vstupu. Stejný postup platí pro příjem formulářů SIRENE R-B nebo R-E. Zpracovávání formulářů o hlášení pozitivních nálezů i záznamů probíhá včas. V případě vnitrostátních záznamů o pohřešovaných nebo zranitelných osobách s pozitivním nálezem obsahuje vnitrostátní formulář pozitivního nálezu povinné pole o souhlasu se sdílením informací o poloze s osobou, která o pohřešované osobě podává hlášení. [Slovensko, 2024]

Vytváření záznamů

- V pracovním postupu SIRENE byla vytvořena varovná zpráva, která má orgánům při vytváření záznamu v systému SIS připomenout nutnost vložit biometrické údaje, pokud jsou k dispozici. [Nizozemsko, 2021]
- Vysoká úroveň kvality údajů a automatizace dvou procesů v rejstříku hledaných osob. Za prvé, při vytváření záznamu o státním příslušníkovi rejstřík automaticky zkontroluje, zda je ve vnitrostátní databázi na jméno osoby registrováno vozidlo nebo palná zbraň, a

automaticky nabídne koncovému uživateli možnost zahrnout tento objekt jako rozšíření záznamu, což musí koncový uživatel potvrdit. Za druhé, když se do rejstříku vkládá záznam o obyvateli, rejstřík do něj předvyplní a importuje alfanumerické údaje (včetně informací o dokladu totožnosti) z vnitrostátních rejstříků (fotografie dokladu totožnosti se nenahrává automaticky, ale přidává se ručně, pokud je k dispozici). Při vytváření záznamu o navrácení osoby, jejíž osobní údaje se nacházejí ve vnitrostátním rejstříku, navíc vnitrostátní aplikace do záznamu importuje také alfanumerické a biometrické údaje (včetně kopie dokladu totožnosti, je-li k dispozici). [Litva, 2023]

- **Automatické předvyplňování údajů v záznamech. Při vkládání záznamu o rezidentovi členského státu do systému evidence příkazů se do rejstříku předvyplní a z příslušného vnitrostátního rejstříku se importují alfanumerické údaje a fotografie subjektu záznamu.** [Mad'arsko, 2024]

Výměna informací

- **Po vložení vnitrostátního záznamu o pohřešované osobě do Schengenského informačního systému obdrží vnitrostátní centrála SIRENE automaticky vygenerovaný formulář SIRENE C. Tento formulář obsahuje všechny příslušné doplňující informace a vnitrostátní centrála SIRENE jej může přímo předat dalším centrálám SIRENE. Automatické generování formulářů SIRENE C pro záznamy podle článku 32 umožňuje rychlé předávání údajů, což v naléhavých případech pomáhá dalším členským státům.** [Irsko, 2024]

Vnitrostátní Schengenské a Vízové informační systémy a IT systémy

- Bezpečnostní operační středisko monitoruje bezpečnost celé policejní sítě na uživatelské úrovni a odhaluje anomálie, které by mohly poukazovat na možné útoky. Jakmile bezpečnostní operační středisko zjistí podezřelé použití, musí zasáhnout a případnou anomálii ověřit. Aktivní sledování „neobvyklého chování“ koncových uživatelů při provádění dotazů umožňuje identifikovat známky nepatřičného používání Schengenského informačního systému a předcházet možným rizikům pro bezpečnost údajů. [Nizozemsko, 2021]
- Ve vnitrostátním vízovém IT systému jsou trvale označeny naléhavé žádosti (např. v případě, kdy žadatel musí vycestovat v krátkém čase po podání žádosti, např. v případě hospitalizace blízkého člena rodiny). Naléhavé žádosti je proto možné snadno identifikovat a jejich posouzení lze snadno upřednostnit. [Malta, 2022]
- Měsíční zprávy o kvalitě údajů vypracované agenturou eu-LISA jsou doručovány vnitrostátní kanceláři Schengenského informačního systému a poté jsou předem vyfiltrovány tak, aby obsahovaly pouze záznamy, které musí centrála SIRENE zkontrolovat a/nebo předat koncovým uživatelům, kteří vytvořili konkrétní záznam.

Díky dvoustupňovému ověřování možných chyb je do značné míry zajištěna dobrá kvalita údajů, které orgány do Schengenského informačního systému vkládají. [Litva, 2023]

- Vnitrostátní aplikace Schengenského informačního systému viditelným způsobem zobrazuje položky „Okamžité nahlášení“ a „Zneužitá totožnost“, a to tak, že text je umístěn v horní části záznamu a zvýrazněn červeným písmem. Takové zobrazení koncovému uživateli umožňuje získat okamžitý přehled o situaci z hlediska naléhavosti, složitosti a citlivosti záznamu. [Kypr, 2023]
- IT infrastruktura pro zpracování víz významně usnadňuje bezpečné podávání a posuzování žádostí o víza a omezuje závislost na externím poskytovateli služeb, pokud jde o správu a kontrolu systémů. Za prvé je na internetových stránkách ministerstva zahraničních věcí k dispozici online formulář žádosti o vízum, který se používá přibližně v 80 % žádostí o vízum, a to včetně vícejazyčného průvodce s praktickými vysvětlivkami k údajům, které je třeba vyplnit do jednotlivých políček. V závěru celého procesu je možné vygenerovat kontrolní seznam potřebných podkladů v závislosti na místě podání žádosti a účelu cesty. Za druhé je k dispozici systém zadávání údajů vyvinutý pro externí poskytovatele služeb k registraci žádostí a jejich kombinování s biometrickými údaji a naskenovanými podklady, který plně spravují vnitrostátní orgány. A konečně, „hlavní“ systém pro zpracování žádostí a rozhodování má intuitivní a uživatelsky přívětivé rozhraní, které umožňuje osobám s rozhodovací pravomocí snadno kontaktovat konzuláty, externí poskytovatele služeb, pohraniční stráž a policii v souvislosti s konkrétní žádostí. Do systému je uživatelsky přívětivým způsobem integrován systém VIS Mail a systém disponuje různými analytickými a statistickými nástroji. Funkce systému pro správu a kontrolu protokolů upozorňuje podpůrný tým ministerstva na jakékoli neobvyklé činnosti uživatelů, kteří zpracovávají údaje. [Finsko, 2023]
- **Standardizovaný postup pro pořizování fotografií státních příslušníků třetích zemí v registru cizinců podle norem ICAO. Výsledkem jsou vysoce kvalitní fotografie, které usnadňují identifikaci osob, na něž se vztahuje vnitrostátní záznam o navrácení a záznam za účelem odepření vstupu.** [Maďarsko, 2024]
- **Automatizované kontroly otisků prstů prováděné na základě analýzy kriminálních a imigračních rizik a ke zjištění totožnosti osob a potvrzení pozitivních nálezů.** [Maďarsko, 2024]
- **V datových centrech existuje dobře naplánovaný a zdokumentovaný proces pro zajištění kontinuity provozu. Pro vývojové, předprodukční a produkční prostředí se používají identická nastavení a k dispozici je georedundantní, vysoce zabezpečená sekundární lokalita. Mezi primárním datovým centrem a záložní lokalitou probíhá pravidelné testování systémů nepřerušitelného napájení, záložního obnovení a převzetí služeb při selhání. Dokumentace zabezpečení informací je pravidelně revidována a aktualizována a pravidelně se provádějí interní audity.** [Slovensko, 2024]

- **System správy případů centrály SIRENE obsahuje spolehlivý nástroj pro vytváření statistických zpráv, který umožňuje na základě interních formulářů pro hlášení pozitivních nálezů vypracovávat podrobné zprávy podle jednotlivých policejních stanic a hraničních přechodů. Statistiku lze filtrovat podle různých parametrů, například podle typu přestupku, což napomáhá při sledování využívání Schengenského informačního systému v celé zemi a podávání zpráv agentuře eu-LISA. [Chorvatsko, 2024]**
- **V situacích, kdy je přímý přístup do Schengenského informačního systému nedostupný, mohou koncoví uživatelé kontaktovat ústřední technický orgán faxem nebo e-mailem a spravovat záznamy prostřednictvím webového komunikačního kanálu v nouzovém režimu. Jasně vnitrostátní postupy stanoví pro tento proces minimální kritéria a šablony, čímž je zajištěno, že pro koncové uživatele budou všechny funkce Schengenského informačního systému nepřetržitě dostupné. [Polsko, 2024]**

Požadavky na ochranu údajů v souvislosti s vnitrostátním Schengenským informačním systémem (N.SIS)

- **Orgány spravující vnitrostátní systém SIS přijímají žádosti týkající se práv subjektů údajů podané v jiných jazycích, než je jazyk členských států. [Litva, 2018]**
- **Pověřenec pro ochranu osobních údajů správce vnitrostátního systému zavedl komplexní postupy pro oznamování narušení bezpečnosti údajů, včetně postupů, nástrojů a pokynů pro zaměstnance. [Německo, 2020; Norsko, 2022]**
- **Decentralizovaná struktura dohledu nad ochranou osobních údajů, kdy jsou v každém útvaru policie k dispozici kontaktní osoby pro otázky ochrany osobních údajů, zatímco dva pověřenci pro ochranu osobních údajů mají na starosti obecný dohled. [Nizozemsko, 2021]**
- **Pověřenec pro ochranu osobních údajů je pověřen řízením zranitelností, koordinací činnosti posuzování zranitelností a prováděním hodnocení rizik a auditů. Proaktivně a ve vzájemné spolupráci se správcem údajů odpovídá např. za projekt realizace operačního střediska kybernetické bezpečnosti, které umožňuje rychlé a účinné řešení incidentů. [Itálie, 2021]**
- **Správa uživatelských oprávnění Národní policejní rady zabraňuje neoprávněnému přístupu k osobním údajům. Kromě situace, kdy dojde ke změně funkce nebo úkolů, nadřízený uživatelé každoročně kontroluje a posuzuje, zda jsou uživatelská oprávnění podřízených vhodná, a v případě potřeby zahájí interní postup pro jejich aktualizaci. Odpovědný koordinátor systému musí každoročně kontrolovat, zda jsou uživatelská oprávnění udělená skupinám zúčastněných stran a externím osobám vhodná a aktualizovaná. [Finsko, 2023]**

- **Nový nástroj pro řízení bezpečnostních informací a událostí (SIEM) je zaveden jako nástroj pro analýzu protokolů, který výrazně zlepšuje odhalování anomálií a potenciálního zneužití Schengenského informačního systému. Tím se snižuje zranitelnost systému. [Švédsko 2022]**
- **Proaktivní poskytování informací o právech subjektů údajů letištní policií. Poskytují odkaz na policejní portál pro ochranu údajů prostřednictvím QR kódů, které jsou umístěny na viditelném místě v první a druhé linii na hraničních přechodech. [Maďarsko, 2024]**

Požadavky na ochranu údajů v souvislosti s postupem vydávání víz / Vízovým informačním systémem

- Rozsáhlá činnost správce vnitrostátního Vízového informačního systému (VIS) v souvislosti s dohledem nad konzuláty a externím poskytovatelem služeb, včetně otázek bezpečnosti a ochrany údajů. Zejména v posledních letech provedl kontrolor vnitrostátního VIS řadu interních auditů. [Španělsko, 2017; [Itálie, 2021]
- Pověřenec pro ochranu osobních údajů Ministerstva zahraničních věcí, Evropské unie a spolupráce se podílí na kontrolách ministerstva v rámci postupu udělování víz a obecně se významně podílí na mnoha aspektech ochrany údajů v rámci postupu udělování víz. [Španělsko, 2022]
- Rozsáhlá kontrola protokolů prováděná automatizovaným softwarovým nástrojem pro detekci incidentů v souborech protokolů. [Dánsko, 2022; Švédsko, 2022]
- Řešení řízení bezpečnostních informací a událostí (SIEM) zavedené v IT systému Ministerstva zahraničních věcí je navrženo s řadou předdefinovaných pravidel, která v případě neobvyklé aktivity uživatelů zpracovávajících data v ústředním systému VIS spustí alarm a e-mailem upozorní tým podpory ústředního systému VIS (C-VIS) tohoto ministerstva. Vzhledem k tomu, že systém VISA (hlavní vnitrostátní systém pro zpracování žádostí a rozhodování) zaznamenává veškeré zpracování údajů v systému VISA a ústředním systému VIS všemi orgány koncových uživatelů s přístupovými právy, zahrnuje kontrola protokolů i všechny tyto orgány. Tým ministerstva pro ochranu údajů má zavedený postup pro posuzování případů porušení ochrany údajů a dalších kroků, které je třeba podniknout, včetně lhůty pro oznámení Úřadu pro ochranu údajů. [Finsko, 2023]

Centrála SIRENE

Postupy SIRENE

- Na státním zastupitelství je nepřetržitě k dispozici služební přepážka pro příjem podání od centrály SIRENE. [Dánsko, 2017]

- Zapojení pracovníků SIRENE do činností na místě během rozsáhlých policejních operací. [*Švýcarsko, 2018*]
- Existuje možnost odesílání otisků prstů ze Schengenského informačního systému do vnitrostátního systému automatizované identifikace otisků prstů prostřednictvím systému pracovních toků SIRENE a automaticky získávat odpovědi o shodě či neshodě. Tento proces se spustí pouze v případě, kdy je v systému pracovních toků SIRENE vytvořen spis. V souladu s právními předpisy tento proces nezahrnuje ukládání otisků prstů ze SIS do vnitrostátního systému AFIS. [*Irsko, 2021*]
- Všechny příslušné orgány související s vnitřní zabezpečenou policejní sítí mají své oficiální vyhrazené e-mailové účty, které slouží k výměně informací. Všechna policejní hlášení o incidentech jsou viditelná všem úřadům s vyhrazenými e-mailovými účty, včetně úředníků centrály SIRENE, kteří proaktivně vyhledávají v dostupných databázích, včetně SIS, informace o všech státních příslušnících EU a třetích zemí, kteří se na hlášených incidentech podíleli. Na základě těchto dotazů se v případě pozitivní shody centrála SIRENE neprodleně spojí s policejní stanicí, která má případ na starosti (která incident nahlásila), a požádá o přijetí dalších opatření týkajících se předmětu záznamu. Proaktivní přístup vyvinutý centrálou SIRENE zajišťuje, že při vyhledávání v SIS nebudou opomenuty žádné pozitivní nálezy. [*Kypr, 2023*]

Systém pracovních toků SIRENE

- V aplikacích pro správu případů se v případě pozitivního nálezu, který obsahuje falešná jména, zneužití totožnosti a/nebo odkazy, zobrazí okno upozorňující na přítomnost těchto důležitých informací. Toto oznámení účinně řeší jeden z nejčastějších problémů při řešení dotazů v různých členských státech: potíže se zviditelněním těchto informací koncovým uživatelům. [*Maďarsko, 2019*]
- Systém pracovních toků SIRENE automaticky kontroluje všechny příchozí zprávy ze všech mezinárodních kanálů (včetně formulářů SIRENE) podle předem definovaných klíčových slov. Osobní údaje uvedené ve formulářích se automaticky kontrolují oproti připojeným databázím. Kladné výsledky takového prověřování se označují jako „pozitivní nálezy“, což znamená, že tyto formuláře by měly být zpracovány přednostně. Díky tomuto řešení může centrála SIRENE efektivně vyřizovat příchozí požadavky bez jakéhokoli zpoždění. [*Lichtenštejnsko, 2021*]
- Příchozí formuláře typu A a M (používané k výměně informací o evropských zatýkacích rozkazech a žádostech o vydání a různých doplňujících informací, pokud není stanoven žádný postup) týkající se osob jsou automaticky zpracovávány v systému správy případů SIRENE, který automaticky předává příchozí formuláře o záznamech týkajících se terorismu dánské bezpečnostní a zpravodajské službě. [*Dánsko, 2022*]
- Formuláře SIRENE vytvořené úředníky jsou předvyplněné údaji ze záznamů a jsou v nich k dispozici předdefinované texty, které lze přidat jedním kliknutím. Předdefinované texty jsou přizpůsobeny jednotlivým formulářům a typům záznamů. [*Slovensko, 2019*]

- Systém správy případů SIRENE je jednotná IT aplikace, která zpracovává všechny zprávy vysoce automatizovaným způsobem: příchozí formuláře SIRENE jsou automaticky zaregistrovány k existujícím případům a přiděleny příslušným pracovníkům; příchozí formuláře A jsou automaticky zpracovávány a kontrolovány za použití vnitrostátních databází na základě klíčových slov. Tento proces umožňuje, aby se všechny příchozí formuláře A odpovídající těmto klíčovým slovům automaticky jednou denně hromadně odesílaly příslušným oddělením a útvarům. Formuláře A se přidělují operátorům k ručnímu zpracování pouze v případě pozitivního nálezu. Zvláštní vnitrostátní formuláře o pozitivních nálezech jsou automaticky odesílány z okna náhledu v Schengenském informačním systému koncovými uživateli z policejního prohlížeče / policejních registrů, a jsou přijímány do schránky příchozích zpráv MOP a následně převedeny do formulářů SIRENE pro hlášení pozitivních nálezů. Tyto procesy významně usnadňují plnění úkolů centrály SIRENE a podporují včasnou účinnost výměny doplňujících informací a formulářů. [Litva, 2023]

4. Aspekty týkající se základních práv

Sledování nuceného navracení

- Odpovídající sledování je zajištěno plnou nezávislostí národního garanta, rozsahem jeho činnosti a školeními o základních právech (včetně práv zranitelných skupin osob) a zásadě *nenavracení*, která jsou poskytována osobám pověřeným doprovodem navracených osob, jakož i regionální síti vyškolených osob pověřených sledováním nuceného navracení, které působí na celém území. [Itálie, 2021]
- Pravidelné online zveřejňování zpráv o sledování nucených návratů veřejným ochráncem práv, včetně zpráv v angličtině, jako součást souhrnné výroční zprávy veřejného ochránce práv, zajišťuje další úroveň kontroly procesu vyhošťování, zvyšuje jeho transparentnost a dále podporuje účinnost mechanismu sledování nuceného navracení. [Česko, 2019]
- **Velitelství pohraniční stráže má určeného poradce pro lidská práva, jehož úkolem je prosazovat a podporovat postupy správy hranic v souladu se základními právy. Regionální oddělení pohraniční stráže mají také takové poradce pro lidská práva, kteří se podílejí na poskytování školení o základních právech na regionální a místní úrovni.** [Polsko, 2024]

5. Dohled nad ochranou údajů

- Státní datový inspektorát organizuje dohled nad Schengenským a Vízovým informačním systémem v rámci modelu a notace podnikových procesů, což je grafické znázornění sloužící k vymezení podnikových procesů v modelu podnikových procesů. Model a notace podnikových procesů umožňuje zaměstnancům pochopit jejich povinnosti v jednotlivých fázích, jakož i celý proces dohledu. [Lotyšsko, 2023]

VNĚJŠÍ ROZMĚR

Spolupráce s třetími zeměmi

Styční důstojníci

- Z intranetu Mezinárodního styčného úřadu existuje přímý přístup do databáze daktyloskopických údajů, který umožňuje policistům vyhledávat ve vnitrostátním systému AFIS pomocí souboru NIST připojeného k záznamu, a tím během několika minut vyhledat případné shody. Pokud je výsledkem automatického vyhledávání shoda, je tato shoda rovněž podrobena odbornému ověření otisků prstů. Tato funkce umožňuje vyhledávat ve vnitrostátních databázích nejen pomocí alfanumerických parametrů, ale také pomocí biometrických údajů, což zvyšuje přesnost identifikace osoby. [Litva, 2023]
- **V prioritních třetích zemích jsou rozmístěni poradci pro víza nebo styční úředníci, kteří mají za úkol identifikovat potenciální nelegální migraci do schengenského prostoru a shromažďovat zpravodajské informace o nových metodách nebo trendech. Pokud vízové orgány odhalí padělané doklady nebo falešnou totožnost, je nejen zamítnuto udělení schengenského víza, ale je také vydán zákaz vstupu, aby se státní příslušník třetí země nemohl pokusit o vstup přes jiný členský stát. Zpravodajské informace shromážděné těmito úředníky jsou prostřednictvím koordinovaných schůzek pravidelně sdíleny s příslušnými orgány, což zlepšuje připravenost na vnějších hranicích a při řízeních o navrácení. Tyto informace pomáhají při vytváření celostátních a regionálních plánů, které umožňují provádění cílených opatření proti subjektům zapojeným do zprostředkovávání nelegální migrace. Nelegální migranti identifikovaní při těchto operacích jsou směrováni k příslušným návratovým procesům.** [Maďarsko, 2024]
- Styčným důstojníkům byl poskytnut přímý přístup do systému správy případů spravovaného jednotným kontaktním místem, který jim umožňuje získávat informace z vnitrostátních a mezinárodních databází v reálném čase. Tento přístup zlepšuje jejich rozhodování, podporuje přeshraniční vyšetřování a zvyšuje efektivitu práce se zahraničními spolupracovníky. Dohled jednotného kontaktního místa navíc zajišťuje, že komunikace mezi styčnými důstojníky a donucovacími orgány je koordinovaná, transparentní a bezpečná. [Česko, 2024]

Mezinárodní spolupráce

- Uzavření mnohostranné spolupráce a dvoustranných dohod s několika třetími zeměmi umožňuje výměnu údajů v reálném čase o námořním dohledu a o kontrolách trajektů na hraničních přechodech a dalších informacích týkajících se hranic. Orgány aktivně podporují rozvoj vnitrostátních schopností pro zajištění ochrany hranic ve třetích zemích tak, že poskytují prostředky. [Itálie, 2021]
- Vnitrostátní orgány řídí migrační toky a bojují proti přeshraniční trestné činnosti ze zemí mimo schengenský prostor prostřednictvím provádění regionální koncepce ostrahy hranic. To zahrnuje vysílání styčných úředníků ze třetích zemí do regionálních koordinačních center členského státu a naopak, což má usnadnit přímou spolupráci a výměnu informací. V teritoriálních vodách i na pevnině třetích zemí jsou rozmístěny jednotky pohraniční stráže, které zajišťují stále společné hlídky na moři a ve vzduchu. Pátrací a záchranný mechanismus doplňuje regionální systém ostrahy hranic o plavidla, jejichž koordinaci zajišťuje vnitrostátní pátrací a záchranná agentura. [Španělsko, 2022]
- **Od roku 2006 probíhá projekt „Bezpečná turistická destinace“, v jehož rámci jsou na mezinárodní úrovni přijímáni a vysíláni policisté, aby lépe sloužili turistům a státním příslušníkům v zahraničí. Účast zahraničních policejních organizací stále roste a v roce 2023 se zapojilo 24 organizací z 21 zemí. Zahraniční policisté působí na základě dohodnutých pravomocí a poskytují služby v jazycích turistů, což snižuje překážky při vyhledávání policejní pomoci. Hostující policisté, kteří jsou přítomni ve svých národních uniformách, přispívají k prevenci kriminality a zvyšují bezpečnost. [Chorvatsko, 2024]**
- Ujednání uzavřená se sousedními třetími zeměmi, na jejichž základě jsou na těchto hranicích rozmístěni hostující příslušníci, kteří napomáhají dohledu a další kontrolní činnosti, jako jsou hraniční kontroly. To zvyšuje schopnost reakce a výměny informací. Na území jedné sousední země denně hlídkují pohraniční policisté z partnerské třetí země ve spolupráci s místními pohraničními policisty a brání tak nelegální migraci a identifikují osoby, které napomáhají pašování lidí. Na základě dvoustranné dohody s jinou partnerskou zemí pracuje v současné době na konkrétních hraničních přechodech úředník, který pomáhá při kontrolách a usnadňuje komunikaci s cestujícími. [Mad'arsko, 2024]
- Soudy a státní zastupitelství vytvářejí záznamy o hledaných osobách spolu s evropským zatýkáacím rozkazem (EZR) v polštině a angličtině. Připojení anglické verze k záznamu urychluje postupy v ostatních členských státech při provádění opatření týkajících se mezinárodních pozitivních nálezů. [Polsko, 2024]

Vízová politika

Externí poskytovatel služeb

- **Ukládání finančních sankcí externím poskytovatelům služeb** v případě nedodržení smlouvy spolu se zesílenou kontrolou jejich práce je účinným způsobem, jak externího

poskytovatele služeb přimět k dodržování ustanovení smlouvy a zlepšit jeho produktivitu. [Rakousko, 2022]

SPRÁVA VNĚJŠÍCH HRANIC

Informovanost o situaci na vnitrostátní i evropské úrovni a systém včasného varování

Spolupráce (informovanost o situaci)

- Koordinace mezi vnitrostátními koordinačními centry dvou sousedních členských států umožňuje získat společný situační obraz, provádět účinnou výměnu informací, přináší lepší informovanost o situaci na společných hranicích a zvýšenou schopnost reakce, neboť obě země sdílejí i umístění prostředků. [Portugalsko/Španělsko, 2017]
- Přímý přístup k vnitrostátním databázím (nejen k těm, které se používají pouze pro kontrolu hranic) umožňuje vnitrostátnímu koordinačnímu centru udržovat komplexní vnitrostátní situační obraz a zajišťovat lepší informovanost zúčastněných stran na vnitrostátní i evropské úrovni. [Finsko, 2023]
- Vnitrostátní koordinační centrum zavedlo postup pro přezkum žádostí o aktivaci služeb fúze dat systému EUROSUR na okresní a místní úrovni. Tímto postupem se ověřuje zákonnost a vhodnost každé žádosti o služby fúze dat systému EUROSUR před jejím předložením agentuře Frontex, čímž se zajistí, že agentuře Frontex jsou zasílány pouze vhodné a nákladově efektivní žádosti o služby fúze dat systému EUROSUR, které jsou následně využívány při operačních činnostech. [Finsko, 2023]
- **V rámci platformy EMPACT působení jako „hlavní aktér“ operačního akčního plánu platformy EMPACT zaměřeného na zločinecké sítě podílející se na výrobě, obchodu a distribuci syntetických drog a nových psychoaktivních látek. Vedoucí protidrogového oddělení policejního ústředního vyšetřovacího úřadu působí jako „hlavní aktér“, který využívá poměrně jedinečnou operativní podporu a účinně vyhledává a získává přístup k různým finančním příležitostem. Evropské centrum pro realizaci projektů v rámci Ministerstva vnitra tuto činnost podporuje jako prioritu a pomáhá při řešení administrativních úkolů a podporou úsilí v boji proti obchodu s drogami. [Polsko, 2024]**
- Pohraniční stráž a celní orgány úzce spolupracují prostřednictvím integrovaného digitálního hraničního řízení na hraničních přechodech s cílem posílit kontroly a zajistit plynulejší průběh procesu. Shromážděné údaje a výsledky kontrol v první linii, včetně informací ze systému SIS, předává pohraniční stráž přímo celním orgánům, které pokračují v kontrolách s předem vyplněnými údaji. [Polsko, 2024]

Analýza rizik

Pozemní hranice

- Vnitrostátní systém analýzy rizik orgánu pro ochranu hranic je účinný a je podporován funkční spoluprací mezi orgány. Dvakrát ročně vydává orgán pro ochranu hranic ve spolupráci s celními orgány a vnitrostátní policií společné produkty analýzy rizik. Pravidelná a systematická výměna informací mezi příslušnými vnitrostátními orgány zapojenými do provádění evropské integrované správy hranic, jejímž výsledkem jsou společné produkty analýzy rizik, zajišťuje komplexní povědomí o situaci na vnitrostátní úrovni a podporuje odpovídající schopnosti reakce. Kromě toho jsou mezi příslušnými orgány zapojenými do správy hranic organizována společná školení, společné operace a přízpůsobené činnosti. [Litva, 2023]
- Aplikace pro detekci osob a/nebo vozidel se specifickým rizikovým profilem jako součást vnitrostátního systému analýzy rizik pohraniční policie a integrovaná do vnitrostátního informačního systému správy hranic. Aplikace je k dispozici na všech hraničních přechodech všem policistům zapojeným do hraniční kontroly a zajišťuje efektivní využívání profilů analýzy rizik všemi organizačními úrovněmi a zvyšuje kvalitu hraniční kontroly. K identifikaci rizikových osob nebo vozidel vyvinula pohraniční policie aplikaci automatických ukazatelů rizik, která je integrována do informačního systému správy hranic. Po aktivaci indikátory automaticky odhalí potenciální pachatele při hraničních kontrolách. Indikátory jsou automaticky propojeny s rizikovými profily a na obrazovce příslušníka pohraniční stráže se zobrazí žlutý alarm s odkazem na profil a cílené pokyny ke zjištění statusu osoby. Příslušníci pohraniční stráže mohou tyto ukazatele aktivovat na konkrétních hraničních přechodech a v určitou dobu. [Chorvatsko, 2024]

Hraniční kontroly

Vzdušné hranice

- Na soukromou dopravu a rekreační letectví, včetně lehkých letadel a vrtulníků, dohlíží speciální jednotka šesti příslušníků pohraniční stráže, která má přístup ke sledování trasy a letovým údajům z vojenského radaru v reálném čase. Jednotka přijímá všechny letové plány, které jsou následně analyzovány. Pokud letiště odletu nebo přiletu není hraničním přechodem, je vydáno upozornění policejní jednotce, aby zasáhla. V případě neoprávněného přistání na letištích, která nejsou určena pro překračování hranic, ukládají úřady pokuty. Pravidelně se provádí posouzení rizik u odchylných letových tras. [Belgie, 2020]
- Komunikace mezi první a druhou linií na hraničních přechodech na letišti prostřednictvím vnitrostátní aplikace je velmi automatizovaná a uživatelsky přívětivá. V případě pozitivního nálezu má pracovník první linie možnost vepsat komentář do

vyhrazeného pole a informace o nálezu je společně s komentářem odeslána prostřednictvím vnitrostátní aplikace z první linie do druhé linie. Pokud jde o elektronické brány, v případě pozitivního nález u záznamu pro účely skryté kontroly může obsluha elektronické brány k nálezu rovněž přidat komentář, který je poté okamžitě předán druhé linii, která shromáždí další dostupné informace a odešle formulář nálezu do systému SIRENE. Kontrola tak může být dokončena bez kontaktu se subjektem záznamu a zároveň se shromáždí potřebné informace. [Litva, 2023]

- Útvar pro informace o cestujících odpovědný za shromažďování a zpracování údajů o cestujících na všech letech, které jsou v současné době v zemi provozovány. Jeho úkolem je informovat (nepřetržitě) příslušné donucovací orgány o potřebě dalšího prověřování příchozích a odchozích cestujících po automatickém porovnání jejich údajů s příslušnými databázemi (např. Schengenský informační systém, I24/7) nebo s abstraktními profily vytvořenými ve spolupráci s těmito orgány a/nebo na jejich žádost. Vzhledem k tomu, že útvar přijímá dotazy od všech donucovacích orgánů, má jedinečnou možnost zaznamenat překrývající se vyšetřování a objekty zájmu a informovat příslušné orgány. Základem úspěšného plnění úkolů útvaru a výměny informací je dobře vyvinutý systém správy případů pro vedení komunikace s příslušnými orgány a útvary pro informace o cestujících jiných členských států, zavedený podle osvědčených mezinárodních postupů. Operace řádně zohledňují požadavky na ochranu údajů a procesní požadavky stanovené příslušnými právními předpisy EU a vnitrostátními právními předpisy. Útvar aktivně vede osvětové kampaně o možnostech, které nabízí. Je vybaven kvalitními technickými a lidskými kapacitami. [Lotyšsko, 2023]

Pozemní hranice

- **Automatická předběžná kontrola vozidel přijíždějících ke kontrolním kabinám na pozemních hraničních přechodech v Schengenském informačním systému prostřednictvím automatického rozpoznávání registračních značek, včetně rozšíření objektů.** [Chorvatsko, 2024]

Ostraha hranic

- Za účelem provádění úkolů spojených s ostrahou a zásahy využívá pohraniční stráž bezpilotní letadla (UAV). K systému je připojena každá regionální jednotka, která je odpovědná za vnější pozemní hranice. Systém sestává ze tří platforem (bezpilotních minimotorových kluzáků), pozemní stanice (s dálkovým ovládním, obrazovkami a anténou) a dalšího podpůrného vybavení. Platformy jsou vybaveny kamerami pro denní a noční vidění a danou platformu lze použít v jakémkoli okamžiku. Vysoce kvalitní snímky z kamer jsou v reálném čase přenášeny buď na pozemní stanici, nebo k dalším připojeným příjemcům. Tento systém bezpilotních letadel může pomoci posílit schopnost zajistit ostrahu hranic, zlepšit informovanost o situaci a posílit schopnost snáze reagovat. Po zjištění letícího objektu je informace urychleně předána

regionálnímu koordinačnímu centru, které provede konkrétní intervenční opatření. [Polsko, 2019]

- **Podél většiny vnější pozemní hranice byl instalován systém elektronických zábran, který se skládá z velkého počtu denních, nočních a termovizních kamer a pohybových a seismických čidel. Regionální centra systém monitorují a automaticky generované alarmy předávají místním koordinačním centrům, která vysílají hlídky. Tím jsou účinně odhalovány neoprávněné přechody, je umožněno monitorování v reálném čase a je zlepšena reakční doba hlídek.** [Polsko, 2024]
- **Vnitrostátní pohraniční stráž využívá k plánování, koordinaci a hlášení operativních akcí informační systém, který slouží jako komplexní platforma pro zvýšení celkové efektivity kontroly vnějších hranic. Systém má několik modulů, které uživateli umožňují ukládat a sdílet informace o událostech, zobrazovat události na mapě, plánovat hlídky a pracovní rozvrhy, zobrazovat polohu operačních jednotek v reálném čase a předávat hlášení.** [Polsko, 2024]

Vnitrostátní databáze pro ostrahu hranic

- **Koncepce vnitrostátní ostrahy hranic se opírá o komplexní a účinnou vnitrostátní databázi, která kombinuje všechny příslušné funkce pro podporu operativních a taktických úkolů. Tento systém sleduje všechny prvky operačního cyklu ostrahy hranic: poskytuje podporu při shromažďování informací, podávání zpráv o taktických a operativních výsledcích činností, plánování směn, řízení a koordinaci hlídek a navrhování účinné reakce v terénu a zajišťuje ucelené situační povědomí. Software poskytuje jednotnou servisní platformu pro všechny orgány činné v trestním řízení, čímž zajišťuje efektivní využití zdrojů v případě mimořádných událostí a přináší výhody spočívající v sestavování situačního obrazu v určených oblastech odpovědnosti. Software je propojen s funkcemi mobilního IT prostředí hlídky nasazené v terénu. Na základě komplexní a ucelené koncepce lze systém provozovat na místní, regionální i celostátní úrovni.** [Estonsko, 2023]

NAVRACENÍ

Účinnost vnitrostátního systému navrácení

Řízení o navrácení

- Praxe přijímání rozhodnutí o navrácení, vyhoštění a zákazu vstupu v jednom kroku snižuje administrativní zátěž a současně jsou plně respektována procesní práva navrácených osob. [Rakousko, 2015]
- Postup oznámení „záměru vydat zákaz vstupu“ v případě zjištění neoprávněného pobytu během výstupní kontroly, který dává státnímu příslušníkovi třetí země možnost vznést námitky, umožňuje orgánům vydat zákaz vstupu, aniž by musel být odjezd státního příslušníka třetí země pozastaven, a současně respektovat jeho práva. [Nizozemsko, 2021]
- **Vnitrostátní orgány vypracovaly oznámení o dostupné pomoci při opětovném začlenění, které mají státní příslušníci třetích zemí po konzultaci podepsat. To je uloženo u jejich spisů, což usnadňuje komunikaci s poradci pro navrácení v zajišťovacích zařízeních.** [Chorvatsko, 2024]
- **Vzájemné uznávání rozhodnutí o navrácení vydaná jinými členskými státy. Pokud je nalezen státní příslušník třetí země bez oprávnění k pobytu a má rozhodnutí o navrácení vydané jinou zemí EU, vnitrostátní orgány toto rozhodnutí neprodleně uznají a vykonají. Nevydají nové rozhodnutí o navrácení ani nekontaktují vydávající zemi, ale místo toho přistoupí k vyhoštění osoby do země návratu, a to v odůvodněných případech na základě aktualizovaného posouzení.** [Česko, 2024]

Řízení o nuceném návratu

- Jsou zavedeny postupy, které orgánům umožňují učinit rychlé rozhodnutí o následné žádosti o azyl podané v průběhu řízení o vyhoštění, aby se zabránilo odkladu nebo zdržení vyhoštění státního příslušníka třetí země za současného zajištění účinného provádění zásady *nenavrácení*. [Nizozemsko, 2015]

Dobrovolný návrat

- V celém procesu navrácení je pro vnitrostátní orgány dobrovolný návrat prioritou. Ve všech fázích řízení, zejména v zajišťovacích zařízeních, je uplatňován proaktivní přístup, který má státní příslušníky třetích zemí k dobrovolnému opuštění území motivovat. Zajišťovací zařízení jsou hodnocena kladně, pokud jde o podporu dobrovolných návratů, kdy správci případů i úřady státní příslušníky třetích zemí aktivně motivují k tomu, aby danou zemi opustili dobrovolně, a současně jim poskytují vhodné ubytování a podporu. [Nizozemsko, 2021]
- Včasné navázání kontaktu s navrácenými osobami při prosazování dobrovolného návratu / opuštění území a možnost, aby se navrácené osoby zapojily do programu dobrovolného návratu v kterékoli fázi procesu navrácení, podporuje a zvyšuje využívání

institutu dobrovolného návratu a opětovného začlenění jako nedílné součásti společného systému EU pro navrácení osob v souladu se Strategií EU pro dobrovolný návrat a opětovné začlenění. [Lucembursko, 2016; Dánsko, 2022]

IT systém

- Vnitrostátní informační systém správy případů navrácení osob, který byl vyvinut v souladu s modelem agentury Frontex (RECAMAS), poskytuje orgánům v oblasti navrácení osob účinný a integrovaný nástroj napomáhající účinné správě případů navrácení osob. [Itálie, 2021; Estonsko, 2023]
- Propojení vnitrostátního systému správy případů souvisejících s migrací s modulem charterových letů v rámci aplikace agentury Frontex o navrácení umožňuje vnitrostátním orgánům přímý přístup ke všem charterovým operacím organizovaným za podpory agentury Frontex a pomáhá jim účinněji organizovat návratové operace a podílet se na nich. [Rakousko, 2020]

Zajištění za účelem vyhoštění

Zajišťovací zařízení

- Dětský pokoj v registračním zařízení pro cizince poskytuje dětem vhodné a podnětné prostředí. Díky dlouhé otevírací době a neomezenému přístupu, přítomnosti sociálního pracovníka a velkému množství her a aktivit, které jsou k dispozici, je toto prostředí pro děti lákavé. [Litva, 2018]
- Rodinná centra a specifická psychiatrická zařízení mohou zranitelným osobám v zajišťovacích zařízeních pomoci zajistit zvláštní potřeby. Rodinné centrum svým uspořádáním, aktivitami a nasazením personálu umožňuje žít rodinný život, který se v maximální možné míře podobá běžnému rodinnému životu, a poskytuje vhodné a podnětné prostředí pro rodiny a nezletilé osoby bez doprovodu. Psychiatrické zařízení zajišťuje úzkou spolupráci mezi příslušnými partnery, aby v rámci procesu navrácení řešilo potřeby zranitelných osob s psychickými problémy a současně zvýšilo účinnost návratových řízení. [Nizozemsko, 2021]
- Vypracované protokoly a školení pro personál spolu s úpravou prostředí a režimem přispívají ke zmírnění stresu a traumatu nezletilých v procesu navrácení a jsou v souladu se zásadou nejlepšího zájmu dítěte. [Norsko, 2022]
- V zařízeních pro cizince jsou zřízena pracoviště psychiatrické péče, která státním příslušníkům třetích zemí nabízejí pomoc při řešení problémů duševního zdraví, jako je posttraumatická stresová porucha, pomoc v oblasti prevence sebevražd i podporu při jejich adaptaci. Psychologové provádějí se všemi nově přichozími vstupní vyšetření a informují je o možnostech vyhledání psychologické podpory v rámci zařízení. To umožňuje včasnou identifikaci psychologických problémů, díky níž lze takové případy efektivně uchopit a řešit. Na pracoviště psychiatrické péče je možné se obrátit v úředních

hodinách od pondělí do pátku po předchozí telefonické domluvě nebo s vyplněnou žádostí. Tento přístup pomáhá vytvářet otevřené a bezpečné prostředí, zejména při jednání s oběťmi obchodování s lidmi a dalšími zranitelnými osobami. [Litva, 2023]

- **V přijímacím středisku se nacházejí prostorné venkovní rekreační prostory s vyhrazeným venkovním hřištěm pro malé děti a travnatou rekreační plochou pro dospělé, které vytvářejí příjemnou atmosféru s prostorem pro soukromí. Tím se snižuje riziko konfliktů a přelidnění. [Chorvatsko, 2024]**
- **Zajišťovací zařízení s výchovnou jednotkou s 11 úředníky, která organizuje nejrůznější vzdělávací, společenské, kulturní (s ohledem na kulturní specifika) a sportovní aktivity a akce. Zaměstnanci jsou zajištěným osobám k dispozici od pondělí do soboty, 12 hodin denně, a jsou oblečeni v civilním oblečení. Někteří z nich mají odborné vzdělání v oblasti vzdělávání a psychologie a aktivně se podílejí na prevenci konfliktů v rámci zařízení. [Polsko, 2024]**
- **V zajišťovacích zařízeních je zajištěným osobám poskytována rozsáhlá lékařská péče přizpůsobená jejich potřebám. Pokud není možné poskytnout péči na místě, jsou zajištěné osoby rychle převezeny na externí specializované kliniky. Náklady na tato ošetření hradí pohraniční stráž. V případě vážného stavu jsou zadržené osoby propuštěny a převezeny do zařízení specializované péče. [Polsko, 2024]**
- **V zajišťovacím zařízení je k dispozici speciální dětský pokoj, který je k dispozici 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, kde se matky mohou starat o své novorozené děti v soukromí a odděleně. Pokoj je vybaven základním nábytkem a potřebami pro péči o kojence. K dispozici je také prostorné a dobře vybavené oddělení péče o děti, které nabízí širokou škálu aktivit, hraček a her vhodných pro daný věk. Děti, jejichž rodiče jsou zadržováni v zařízení, mohou se souhlasem rodičů navštěvovat hernu. U velmi malých dětí může na návštěvy dohlížet také jeden z rodičů, čímž je zajištěno bezpečné a podpůrné prostředí pro všechny. [Česko, 2024]**
- **Zajišťovací zařízení je vybaveno řadou vizuálních pomůcek, včetně orientačních tabulí, rozcestníků, domovního řádu a plakátů, které jsou navrženy tak, aby byly vhodné pro děti a přístupné. Tyto materiály obsahují piktogramy, jsou umístěny v odpovídající výšce a mají takovou podobu, které nezletilé děti snadno porozumí. Kromě toho byl zpřístupněn „soubor nástrojů pro děti“ agentury Frontex, který je dostupný v několika jazycích. [Česko, 2024]**

VNITŘNÍ HRANICE

Přeshraniční spolupráce v oblastech vnitřních hranic

Operativní spolupráce se sousedními členskými státy

- Společné třístranné hlídky ve vlacích se sousedními zeměmi. [*Rakousko, 2015*]
- Členské státy se na dvoutýdenní bázi věnují přípravě pololetní společné zprávy o analýze trestné činnosti a zprávy o operační analýze trestné činnosti. Dále se na denní bázi připravují informace o trestných činech spáchaných v jednotlivých členských státech, které se sdílí s partnerskými členskými státy. [*Lichtenštejnsko, 2015*]
- V rámci policejního okrsku v příhraniční oblasti existuje společný tým pro provádění analýz. Ten se skládá z několika agentur zahrnujících policejní, celní, pohraniční a kriminální úřady. Analýzy slouží k provádění informovaných rozhodnutí týkajících se hraničních kontrol a policejních a celních záležitostí. Bylo konstatováno, že zprávy o analýze jsou používány k informování policistů před společnými hlídkami, včetně předání konkrétních informací o dnech, časech a místech, kde se tyto hlídky budou konat. Pro přístavy s povolením přijímat příjezdy ze zemí mimo schengenský prostor se vypracovávají měsíční zprávy o analýze rizik. Používají se k informování o operativních i administrativních aspektech hraničních kontrol. [*Dánsko, 2017*]
- V zájmu zajištění účinné přeshraniční spolupráce a vzájemného sdílení zdrojů podepsaly sousední členské státy dohodu o společném využívání skrytých zdrojů zpravodajských informací týkajících se lidských zdrojů za účelem provádění tajných zpravodajských operací prostřednictvím společného sboru policistů. [*Litva, 2018*]
- U vnitrostátního datového systému se při zahájení operace zobrazí blikající obrazovka, čímž jsou operátoři okamžitě upozorněni na nutnost provedení následných opatření. Systém umožňuje také živý přenos. V systému je viditelná rovněž zeměpisná poloha hlídkových vozů. Přímý přístup k němu mají jak střediska policejní a celní spolupráce, tak jednotná kontaktní místa. [*Česko, 2019*]
- Společné dvoustranné sbory pro boj proti nedovolenému přistěhovalectví a převaděčům jsou trvale integrovaným mechanismem mezinárodní spolupráce, který umožňuje dvěma sousedním zemím organizovat kontroly na základě sdílené analýzy rizik migrace. Tyto „sbory“ (neboli „společné jednotky“) zřízené na francouzsko-německých a francouzsko-italských hranicích se skládají ze stejného počtu důstojníků z obou zemí vybraných na základě jejich technických a jazykových dovedností a řídí se buď průmskými dohodami, nebo dvoustrannou dohodou. Kromě organizace společných hlídek zajišťují společné sbory (neboli společné jednotky) společný výcvik. Tento systém společných sborů usnadňuje výměnu informací mezi dvěma sousedními zeměmi a koordinaci kontrolních činností, a proto by měl být podpořen a rozšířen na další hranice, zejména na francouzsko-španělskou hranici. [*Francie, 2021*]

- Na regionální úrovni se přeshraniční spolupráce opírá o správní protokoly s příslušnými orgány sousedících členských států, které jsou dále prováděny prostřednictvím ročních akčních plánů. Tato praktická spolupráce zahrnuje společnou analýzu rizik, společné operace a hlídky, řízení konkrétních akcí a společná školení. Pravidelně se plánují společné hlídky. Tato koncepce spolupráce vytváří dobrý základ pro společnou operativní reakci na regionální úrovni, společné využívání omezených zdrojů a komplexnější obraz o situaci v oblasti trestné činnosti. [*Estonsko, 2023; [Lotyšsko, 2023]*]
- **Jsou přijímána proaktivní opatření k omezení dočasného znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích prostřednictvím pravidelných a cílených schůzek se sousedními zeměmi a taktické a operativní spolupráce v příhraničních regionech. Pravidelně se pořádají společná přeshraniční školení a cvičení přeshraničního pronásledování a základní informace o této možnosti jsou šířeny prostřednictvím letáků mezi všechny policisty jednotlivých států. Prostřednictvím rozsáhlé sítě a určených vyšších úředníků jsou policejní orgány v každém příhraničním regionu v neustálém kontaktu se svými (vnitřními) přeshraničními protějšky. Neustále probíhá společné monitorování, analýza a reakce na vznikající hrozby. V případě výskytu nebo nárůstu bezpečnostních hrozeb lze tyto možnosti rozšířit na společné hlídky, akce, cvičení, plánování atd. V případě znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích obě země analyzují jejich provádění, aby se předešlo budoucím událostem. [*Slovensko, 2024]***
- Na politické a strategické úrovni probíhá prostřednictvím pravidelných i cílených setkání a konzultací se sousedními zeměmi, ale hlavní důraz je kladen na taktickou a operativní spolupráci v příhraničních regionech. Pravidelně jsou organizována společná školení a cvičení v oblasti přeshraničního pronásledování společně se sousedními členskými státy a základní informace o této možnosti jsou dostupné prostřednictvím letáků pro všechny slovenské policisty. Prostřednictvím rozsáhlé sítě středisek policejní spolupráce a jmenováním některých vyšších úředníků v každém příhraničním regionu odpovědných za koordinaci spolupráce v oblasti prosazování práva se sousední zemí („pohraniční zmocněnci“) je slovenská policie v neustálém kontaktu se svými protějšky na druhé straně vnitřní hranice. Tím je zajištěno neustálé společné monitorování a analýza bezpečnostní situace v příhraničních regionech, což umožňuje rychlé odhalení vznikajících hrozeb a společnou reakci na ně. Při vzniku nebo nárůstu určitých bezpečnostních hrozeb se zintenzivňuje přeshraniční spolupráce formou společných hlídek, společných akcí, společných cvičení, společného plánování atd. Pokud je i přes tato preventivní opatření v některých případech považováno za nezbytné znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích, je provádění těchto kontrol oběma zeměmi následně společně analyzováno s cílem určit možná opatření, která by jim v budoucnu zabránila. To je považováno za osvědčený postup. [*Slovensko, 2024]*
- **Intenzivnější policejní spolupráce sousedních zemí schengenského prostoru díky nové koncepci společných hlídek, která vznikla na základě dohody mezi**

příslušnými vnitrostátními policejními ředitelstvími z roku 2023. Ve středisku přeshraniční policejní spolupráce bylo zřízeno operační středisko se schopnostmi velení, řízení a komunikace. Toto úsilí se řídí regionálním operačním plánem založeným na rizicích. Zúčastněné hlídky jsou sledovány pomocí zařízení GPS a vzájemně se informují o své poloze prostřednictvím mobilních zařízení. V blízkosti společné hranice probíhají společné operace zahrnující 12–16 smíšených hlídek měsíčně. Typy hlídek a vybavení, jako jsou drony a přístroje pro noční vidění, se vybírají podle plánu. Od června 2022 se k těmto operacím připojily další orgány ze sousedních schengenských zemí. [*Maďarsko, 2024*]

VNITŘNÍ BEZPEČNOST

Vnitrostátní strategie pro prosazování práva

- Každé čtyři roky stanoví ministr spravedlnosti a bezpečnosti národní bezpečnostní agendu s vnitrostátními politickými cíli v oblasti funkcí policie. Na regionální úrovni pak místní samospráva v rámci regionální bezpečnostní agendy převádí vnitrostátní priority do cílů regionální politiky týkajících se policie. Donucovací orgány si vyměňují zpravodajské a další informace s cílem shromáždit vhodné údaje a zpravodajské informace, které přispějí k národní bezpečnostní agendě, regionální bezpečnostní agendě a posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti (SOCTA) vypracovanému Europolem. Koordinací a monitorováním celého procesu jsou pověřeny řídicí výbory z oddělení výzkumu. Každodenní operační brífink umožňuje, aby jednotlivé policejní týmy dostaly informace o konkrétních záležitostech, na které je třeba v jejich pracovní oblasti zaměřit pozornost. Používají se například jako východisko pro tvorbu politiky v rámci boje proti organizované trestné činnosti a za účelem odhadu míry ohrožení ukazující pravděpodobnost teroristického útoku. Oddělení výzkumu a analýzy všech regionálních zpravodajských služeb navíc provádějí svá vlastní posouzení hrozeb a bezpečnosti. [Nizozemsko, 2021]
- Úřad nejvyššího státního zástupce jmenoval styčného státního zástupce pro jednotné kontaktní místo, který je často konzultován ve věcech označování záznamů a mezinárodních zatýkacích rozkazů, složitých mezinárodních trestních vyšetřování a všech dalších případů, kde je spolupráce státního zástupce nezbytná. [Portugalsko, 2022]
- Velmi úzká spolupráce mezi zahraničními styčnými úředníky a ústředním orgánem pro mezinárodní justiční spolupráci, který může poradit a pomoci při sepisování evropských vyšetřovacích příkazů nebo žádostí o vzájemnou právní pomoc adresovaných členskému státu. [Portugalsko, 2022]
- Používání analytického nástroje, který umožňuje policii v jejích útvech kriminální analýzy vytvářet „profily“ kriminálních jevů na základě operativních údajů, které uživatelé zobrazují interaktivní vizualizaci daného jevu, jeho trendy, mody operandi a vývoj. Od okamžiku zavedení této aplikace v roce 2019 policie výrazně rozšířila počet analyzovaných kriminálních jevů a uživatelů. [Litva, 2023]

Organizace jednotného kontaktního místa pro účely mezinárodní výměny informací v oblasti prosazování práva

Organizace, výměna informací

- Za účelem lepší koordinace mezinárodní policejní spolupráce vytvořila policie síť styčných důstojníků pro mezinárodní policejní spolupráci. Nacházejí se na všech

regionálních policejních ředitelství a na ředitelství městské policie v hlavním městě. Styční důstojníci pomáhají zlepšovat kvalitu a usnadňují koordinaci žádostí o výměnu informací. [*Polsko, 2019*]

- Existuje zde dobře zavedený každodenní tok hlášení o trestných činech z místní na regionální a státní úroveň. Elektronická zpráva o událostech za posledních 24 hodin je běžně pravidelně k dispozici řídicímu týmu místní stanice, na regionální úrovni a státnímu ústřednímu kriminálnímu úřadu. To umožňuje přijímat informovaná rozhodnutí na všech úrovních. [*Německo, 2020*]
- Systém koordinace protiteroristických operací shromažďuje veškeré zpravodajské informace od různých policejních organizací a institucí, které jsou odpovědné za prevenci a potírání terorismu, násilného radikalismu, organizované a závažné trestné činnosti. Systém představuje vhodnou alternativu, která propojuje správu informací s operativní koordinací v situacích, kdy příslušné vnitrostátní orgány nemají vzájemný přístup do svých databází. [*Španělsko, 2022*]
- Nasazování pracovníků pro mezinárodní případy na regionální úrovni na různých policejních odděleních. Tito pracovníci jsou součástí jednotného kontaktního místa a absolvují čtyřtýdenní školení o rozsáhlých informačních systémech, výměně doplňujících informací prostřednictvím kanálu SIRENE, správě biometrických údajů a pracovních návštěvách Europolu a Eurojustu. Mají plný přístup do systémů správy případů jednotného kontaktního místa, zabezpečeného celosvětového policejního komunikačního systému Interpolu I-24/7 a mají právo vytvářet záznamy v Schengenském informačním systému a oznámení Interpolu. Rovněž mají přístupy k příslušným systémům a oprávnění rovnocenná s pracovníky pro případy působícími ve vnitrostátní centrále SIRENE a v mezinárodním komunikačním středisku. Díky tomu má každé místní oddělení přístup k odborným znalostem o Schengenském informačním systému. Kromě toho pracovníci pro mezinárodní případy ověřují kvalitu i právní relevanci požadovaných informací, vypracovávají zprávy aplikace SIENA, které se zasílají styčným důstojníkům Europolu, a v rámci místního policejního oddělení poskytují školení o mezinárodní policejní spolupráci. [*Finsko, 2023*]
- **Vnitrostátní policie používá integrovaný systém správy případů, který usnadňuje komunikaci v reálném čase, koordinaci zdrojů a přidělování úkolů v rámci velitelských středisek. Jeho uživatelsky přívětivý design umožňuje rychlou reakci a efektivní koordinaci v dynamických situacích díky přímému sdílení příkazů a informací s hlídkami a specializovanými jednotkami. Systém zvyšuje operační připravenost a bezpečnost veřejnosti. Systém zahrnuje také klíčové partnery mimo policii, jako jsou celní orgány, hasiči a záchranná služba, a umožňuje tak výměnu informací v reálném čase a jednotné přidělování zdrojů.** [*Česko, 2024*]

Organizace

- Stálé zpravodajské a analytické středisko policie, celních orgánů a pohraniční stráže zabývající se trestnou činností představuje formu účinné spolupráce a koordinace mezi

donucovacími orgány, které mimo jiné vytvářejí společné analytické výstupy a posouzení hrozeb. [Finsko, 2018]

- Vytvoření ústředních úřadů, které sdružují prostředky různých správních orgánů a zaměřují se na jeden typ trestné činnosti, vede k velmi efektivním výsledkům operací. [Francie, 2021]
- Účinná struktura pro vypracovávání nejen vnitrostátního posouzení hrozeb, ale také specializovaných posouzení hrozeb a rizik. Kombinuje ústředně organizovanou kontrolu kvality s analýzou požadavků na regionální úrovni. Za strategickou analýzu kriminality odpovídá multidisciplinární oddělení strategické analýzy. Útvar se skládá z týmu pracujícího na vnitrostátní úrovni a z terénních týmů v několika regionech. Kontrola kvality je prováděna na ústřední úrovni, což zajišťuje také soudržnost mezi různými analytickými výstupy. Útvar každoročně vypracovává vnitrostátní posouzení hrozeb, které se zaměřuje na skupiny organizovaného zločinu. [Francie, 2021]
- Memorandum o porozumění mezi policií a celními orgány umožňuje rozsáhlou spolupráci mezi oběma správními orgány, která předpokládá výměnu a sdílení důležitých informací a strategického, taktického a operativního zpravodajství, zejména umožněním vzájemného přístupu do databází, s náležitým ohledem na osobní práva a pravidla o ochraně údajů, rozvoj a podporu osvědčených postupů, postupů v rámci provozních záležitostí, které se týkají společných akcí, společných mobilních hlídkových jednotek, společných vyšetřovacích týmů, společných zpravodajských týmů, sdílení zařízení různými orgány a spolupráce při vývoji, nákupu, uvádění do provozu a používání techniky. [Kypr, 2021]
- Jednotné kontaktní místo má k dispozici skupinu pro analýzu rizik, která je zodpovědná za hlubší analýzu vnitrostátních a mezinárodních žádostí, které jednotné kontaktní místo obdrží, shromažďování dalších informací v dostupných databázích a poskytování analytických zpráv o zjištěných trendech trestné činnosti a způsobech jejího provádění. Tyto zprávy jsou následně předávány státním zástupcům a/nebo příslušným policejním orgánům pro účely podpory příslušných vyšetřování. [Portugalsko, 2022]
- Oddělení mezinárodní spolupráce spojuje operativní výměnu informací se strategickým rozhodováním na mezinárodní úrovni. V tomto oddělení sídlí vnitrostátní jednotné kontaktní místo pro mezinárodní výměnu informací v oblasti prosazování práva. Těží ze zastoupení jak vnitrostátních a regionálních policejních složek, tak i celní správy. Oba příslušné orgány disponují sítí odborníků na mezinárodní policejní spolupráci, kteří pomáhají jednotkám kriminalistických zpravodajských služeb na regionální úrovni a poskytují jim poradenství ohledně využívání nástrojů mezinárodní policejní spolupráce. Hlavní donucovací orgány pravidelně školí odborníky na mezinárodní policejní spolupráci. Tito odborníci jsou součástí svého útvaru na regionální úrovni a tuto funkci vykonávají vedle své každodenní práce. Poznatky se předávají do sítě na každoročním setkání, na které jsou jako řečníci zváni například vnitrostátní styční úředníci Europolu. Mezi jednotlivými setkáními jsou do sítě předávány informace o nových postupech, a to buď prostřednictvím informačních bulletinů, nebo *ad hoc* setkání. Kromě toho

odborníci sítě úřadu absolvují před tím, než se do sítě zapojí, týdenní školení zaměřené na schopnosti. Tyto sítě odborníků představují nízkoprahový způsob šíření znalostí v oblasti mezinárodní policejní spolupráce na regionální úrovni. [*Španělsko, 2022*]

- **Národní útvar pro informace o cestujících je začleněn do vnitrostátního jednotného kontaktního místa a spravuje všechny případy související se jmennou evidencí cestujících pro různé orgány (policie, celní orgány, zpravodajské služby, vojenská policie, státní zastupitelství a soudy atd.). Díky této integraci je systém komplexnější a posiluje úlohu jednotného kontaktního místa jako obecného informačního centra pro všechny mezinárodní výměny bezpečnostních informací. Sdílení jednoho systému správy případů s ostatními jednotkami jednotného kontaktního místa umožňuje snadnou integraci a křížovou kontrolu informací, což vede ke komplexnější analýze.** [*Slovensko, 2024*]

Využití nástrojů Europolu pro přeshraniční spolupráci a výměnu informací

- Údaje z vnitrostátního systému pro policejní vyšetřování jsou automaticky nahrávány do informačního systému Europolu. Databáze probíhajících vyšetřování je napojena na automatické zařízení pro vkládání údajů do informačního systému Europolu. Na denní bázi jsou vkládány nové informace, rozšiřovány stávající a odstraňovány staré informace. Tento proces probíhá zcela automatizovaně. Vnitrostátní jednotka Europolu zpracovává shodné záznamy mezi vnitrostátními a zahraničními vyšetřováními, které jsou v informačním systému Europolu již k dispozici. [*Nizozemsko, 2021*]
- **Integrace systému QUEST (Querying Europol Systems) s vnitrostátním dotazovacím systémem pro vyhledávání v informačním systému Europolu. Kromě toho byl rozsah vyhledávání rozšířen na všechny objekty, které jsou v systému k dispozici, a stejná funkce vyhledávání bude k dispozici i pro celní orgány. Díky tomu se zvýšil počet vyhledávání, takže tento členský stát se stal v roce 2024 třetím nejaktivnějším státem využívajícím vyhledávací funkce.** [*Maďarsko, 2024*]